

**Handläggare**

Gunilla Nordlén

Regeringskansliet Kulturdepartementet

ku.remissvar@regeringskansliet.se

ku.rs@regeringskansliet.se

## Yttrande över remiss av Utkast till lagrådsremiss En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 2 juli 2019 tagit emot ovanstående ärende för yttrande. Med anledning av detta vill SGU framföra följande.

SGU handlägger ärenden enligt rennäringslagen (1971:437) och synpunkterna nedan utgår från myndighetens roll som prövande myndighet i ärenden enligt 32 § rennäringslagen. Även Bergsstaten, som är en organisatorisk enhet inom SGU under ledning av bergmästaren, har mottagit ärendet för yttrande. Bergsstatens yttrande över remissen bifogas detta yttrande som bilaga.

I SGUs remissyttrande över Konsultation i frågor som rör det samiska folket (Ds 2017:43) ställde sig SGU generellt stödjande till förslaget med dess syfte att ge det samiska folket ett större inflytande över frågor som berör dem. SGU förordade även ett utökat krav på samråd med Sametinget. SGU är fortsatt positiv till att det samiska folkets inflytande över sina angelägenheter stärks. SGU ser även positivt på flera av de förändringar och förtydliganden som genomförts i det nu aktuella lagförslaget, men anser att det fortfarande förekommer tydligheter och mindre väl utredda konsekvenser.

### *Avsnitt 4.4 Vilka samiska företrädare ska konsulteras och vilka ärenden ska omfattas?*

Vilka samiska företrädare som ska konsulteras framgår av föreslagen 7 §. SGU menar att det bör övervägas om dessa ska presenteras tidigare i lagen för ökad tydlighet och för att inte behöva som i 5 och 6 §§ hänvisa framåt för att referera till betydelsefulla definitioner.

SGU befarar att det blir komplicerat för de konsultationsskyldiga myndigheterna att identifiera sådana organisationer som med hänsyn till dess ändamål enligt sina stadgar kan tänkas vara särskilt berörda av ett ärende. Det framstår som orimligt för myndigheterna att ha en sådan kontroll på samiska organisationers stadgar.

Även om det i de rennäringsärenden som SGU prövar bör anses klart att de skulle omfattas av en konsultationsskyldighet anser SGU att det generellt fortfarande råder viss oklarhet över hur rekvisitet *särskild betydelse* ska tolkas, vilket har betydelse för i vilka ärenden som en konsultation ska genomföras. Detta gäller i synnerhet de ärenden som Bergsstaten handlägger enligt minerallagen. Denna oklarhet är problematisk då det också är oklart vilken rättsverkan en utebliven konsultation får.

#### *Avsnitt 4.6 Konsultationer ska hållas i ärenden som samerna anser kan få särskild betydelse för dem om det inte är aktuellt med något undantag*

SGU anser att utformningen av 6 § behöver ses över för att det som uppges i avsnitt 4.6 och i författningskommentaren är syftet, en rätt för samerna att initiera konsultationer, ska framgå tydligare. Författningskommentaren till 6 § anger att det framgår av första stycket att det är under förutsättning att den samiska företrädaren *begär* konsultation, men SGU menar att detta inte framgår tydligt av formuleringen i första stycket. Stycket innebär i dess nuvarande form istället snarare en upprepning av vad som stadgas i 2 §, i kombination med de undantag som följer i 4-5 §§, dvs att om det kan konstateras att ärendet kan få särskild betydelse föreligger en konsultationsskyldighet om inga undantag är tillämpliga.

#### *Avsnitt 5.3 Förberedelser inför konsultation och dess form och Avsnitt 5.4 Ska andra än samiska företrädare kunna delta vid konsultationer?*

SGU ser positivt på att det avseende konsultationsformen förtydligats att Sametinget, samebyar eller samiska organisationer har rätt att komma med önskemål om formerna och eventuella övriga deltagande vid konsultationen, vilket ska beaktas i stor utsträckning, men att det slutliga avgörandet ligger hos den konsultationsskyldige. På detta sätt kan den konsultationsskyldiga myndigheten bättre kontrollera ärendehanteringens, men trots detta måste SGU vidhålla att införandet av konsultationsskyldigheten som sådan kommer att påverka handläggningstiderna negativt. SGU:s uppfattning är att ett skriftligt förfarande är det som får minst konsekvenser för handläggningstiderna.

#### *Avsnitt 5.5 Hur ska en konsultation i ett ärende genomföras och avslutas?*

SGU instämmer i utredningens konstaterande att det är lämpligt att myndigheten inte behöver ange sin motiverade ståndpunkt i ärenden där enskilda är part.

I tidigare lagförslag stadgades att enighet och samtycke skulle eftersträvas. SGU är mycket positiv till att detta nu tagits bort och ställer sig bakom utredningens resonemang i avsnitt 5.5 om varför det är olämpligt. Mot denna bakgrund ställer sig SGU dock mycket tveksam till utformningen av stadgandet i 11 § som likväl i samma sammanhang innehåller orden enighet och samtycke, vilket skapar osäkerhet kring tolkningen och tillämpningen.

Utifrån de resonemang som förs i avsnitt 5.5 kan man utläsa att det andra stycket, som framhåller enighet eller samtycke, syftar till tiden för när ett konsultationsförfarande ska *avslutas*, inte nödvändigtvis vad det ska ha syftat till. Detta blir dock väldigt oklart i praktiken och kommer uppfattas som ett fortsatt krav på att eftersträva enighet eller samtycke.

#### *Avsnitt 5.7 Dokumentation av konsultationen*

SGU tycker att det är viktigt att de konsultationer som genomförs blir dokumenterade i ärendet. SGU anser att om en sådan dokumentationsskyldighet ska regleras särskilt i lagen bör den andra meningen i 13 § förtydligas på så sätt att det som beskrivs i författningskommentaren tydligare kommer till uttryck i stadgandet. Med nuvarande formulering är det något oklart om "när den har gjorts" avses syfta till själva dokumentationstillfället eller konsultationstillfället. Även gällande begreppet "av vem" bör det framgå att det är den som dokumenterar som avses (och inte vem som 'gjorde' (genomförde) konsultationen).



Ett förslag. ”Den konsultationsskyldige ska dokumentera vad som kommit fram vid konsultationen. Av dokumentationen ska det framgå när konsultationen har genomförts, vilka som har deltagit och vem som har dokumenterat konsultationen.”

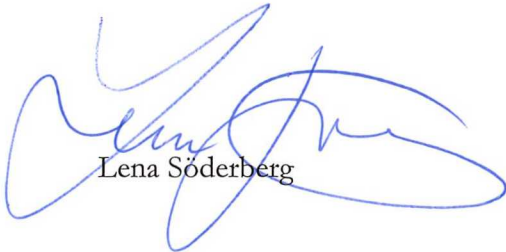
Det kan också övervägas om ytterligare rekvisit bör läggas till i stadgandet då det av författningskommentaren framgår att ”dokumentationen *ska* [SGU:s kursivering] innehålla uppgifter om bl.a. tid och plats, vilka som deltagit, ärendets art, de beslut som fattats och vem som har gjort dokumentationen”. Vissa av dessa krav har inte tidigare nämnts i utredningen i avsnitt 5.7, utan specificeras först i kommentaren.

### **Avsnitt 9.3.2 Statliga förvaltningsmyndigheter**


Som prövande myndighet av ärenden enligt 32 § rennäringslagen (upplåtelser som avser tillgodogörande av mineraliska ämnen som inte omfattas av minerallagen) vill SGU framhålla att myndigheten bör ingå bland de myndigheter som räknas upp som närmast berörda statliga förvaltningsmyndigheter. Detta då SGUs prövning i rennäringsärenden avser om en nyttjanderätt innebär en avsevärd olägenhet för renskötseln eller inte.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Lena Söderberg.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Göran Risberg och utredaren Peter Åkerhammar deltagit. Verksjuristen Gunilla Nordlén har varit föredragande.



Lena Söderberg



Gunilla Nordlén